

Hoe een levenstestament kan voorkomen dat het eigen huis moet worden opgegeten.

Na vier maanden kan de eigen bijdrage voor de Wlz maximaal € 2.365 bedragen. Om te toetsen of u dit maximale bedrag dient te betalen is ook de stand van uw vermogen in box 3 van belang. Daarbij kan het levenstestament een belangrijke rol spelen.

Hoge eigen bijdrage

In de Wet langdurige zorg (Wlz) geldt dat de eerste 4 maanden een lage bijdrage is verschuldigd. Deze lage bijdrage blijft ook na deze 4 maanden verschuldigd als de partner gezond is en nog thuis woont, en bij een aantal andere criteria. In dit artikel gaan we ervan uit dat van deze criteria geen sprake is en dat er dus na vier maanden getoetst wordt hoe hoog de hoge eigen bijdrage zal zijn op grond van de pensioengerechtigde leeftijd met een inkomen hoger dan € 20.136.

Toetsing inkomen en vermogen

Voor mensen met de pensioengerechtigde leeftijd vindt de berekening voor de hoge bijdrage Wlz volgens onderstaand schema plaats:

Toetsing hoge bijdrage Wlz	
Totaal: verzamelinkomen	€
af: Verschuldigde belasting	(€
af: Aftrek premie Zorgverzekeringswet	(€
af: Zak- en kleedgeld (alleenstaande)	(€ 3.741)
af: aftrek pensioengerechtigde leeftijd	(€ 1.000)
af: 15% van inkomsten uit tegenwoordige arbeid	(€
Beschikbaar inkomen	€
af: Vrijstellingsgrens (AOW-leeftijd bereikt)	(€ 8.741)
af: 25% van beschikbaar inkomen boven de vrijstellingsgrens	(€
bij: 4% grondslag sparen en beleggen	+ €
Hoge eigen bijdrage per jaar	€

De toetsing op vermogen is het betreffende jaar minus 2.

Voorbeeld (afgerond op € 100)

Piet is 70 jaar en sinds januari jl. opgenomen in een zorginstelling. Zijn inkomen uit werk en woning bedraagt € 40.000, mede gebaseerd op een schuldenvrije eigen woning met een WOZ-waarde van € 300.000. Zijn vermogen in 2017 in box 3 bedraagt € 30.000. Zijn vermogen in 2019 bedraagt € 35.400.

De totale belasting bedraagt € 15.000. De aftrek zorgverzekeringswet bedraagt € 3.700.

Berekening hoge eigen bijdrage	
Inkomsten uit werk en woning	€ 40.000
Inkomsten uit aanmerkelijk belang	
Inkomsten uit vermogen (€ 30.000)	€ 100
Totaal: verzamelinkomen	€ 40.100
af: Verschuldigde belasting	(€ 15.000)
af: Aftrek premie Zorgverzekeringswet	(€ 3.700)
af: Zak- en kleedgeld	(€ 3.700)
af: aftrek pesnioengerechtigde leeftijd	(€ 1.000)
Beschikbaar inkomen	€ 16.700
Af: 25% * (16.700 - 8.700)	(2.000)
	€ 14.700
bij: 4% grondslag sparen en beleggen	€ 200
Hoge eigen bijdrage per jaar	€ 14.900

De hoge eigen bijdrage van Piet bedraagt € 1.200 per maand.

De eigen woning

Piet is in januari 2019 in een verzorgingstehuis opgenomen. Zijn eigen woning verhuist vanaf 2021 (artikel 3.111 lid 5 wet IB 2001) naar box 3. Omdat de eigen bijdrage voor de Wlz een toetsing kent op het vermogen van 2 jaar terug, zal de eigen woning pas vanaf 2023 meetellen voor de hoge eigen bijdrage.

Zijn eigen bijdrage verhoogt op dat moment van € 1.200 per maand naar een bedrag van € 2.100 per maand.

Het hierboven beschreven gevolg kan worden voorkomen.

Het Levenstestament

Het levenstestament is in de basis niets anders dan een volmacht. De gevolmachtigde kan dezelfde handelingen verrichten als de volmachtgever en dient dus diens vertrouwen te genieten. Het verschil met een gewone volmacht is dat in een levenstestament in één document verschillende volmachten kunnen worden opgenomen. De meest voorkomende is de financiële volmacht. Voor verschillende financiële zaken kunnen één of meer personen worden aangewezen om namens de volmachtgever te handelen. Denk aan particuliere bankzaken en/of zakelijke bankzaken.

Meerdere personen machtigen? Om misbruik te voorkomen kunnen meerdere personen tezamen de volmacht verkrijgen, de één kan niet handelen zonder de ander. Praktisch is dat niet altijd. Verder is er de keus om de volmacht direct te laten ingaan, dan wel nadat door een of meerdere onafhankelijke partij(en) is vastgesteld dat sprake is van de omstandigheden waarin de volmacht moet gelden. Het voordeel van direct ingaand is dat ook in minder duidelijke omstandigheden, bijvoorbeeld beginnende dementie, gehandeld kan worden. Denk aan verhuur van de woning bij opname in een verzorgingstehuis wegens beginnende dementie.

Naast een volmacht voor financiële zaken kan ook volmacht gegeven worden om medische beslissingen te nemen en onder welke omstandigheden, en kunnen bepalingen worden opgenomen over bijvoorbeeld verzorging van huisdieren ed.

Levenstestament en de hoge bijdrage

Daar waar de berekening van de hoge bijdrage uitgaat van de stand van het vermogen van 2 jaar terug, wordt die bijdrage per direct aangepast als er sprake is van een plotselinge daling van het vermogen, ook als dit het gevolg is van persoonlijk en actief ingrijpen. Hier kan men dus op inspelen door actief (cash) te schenken. Wanneer iemand in een zorginstelling is opgenomen is dat vaak in een omstandigheid waarin niet meer zelf het besluit tot schenken genomen kan worden. En daar is het levenstestament en een goed omschreven volmacht dus van belang.

TIP: Voor de berekening van de (hoge) eigen bijdrage Wlz, worden de gegevens van het inkomen en vermogen van twee jaar gelden gebruikt. Wanneer sindsdien het inkomen of het vermogen belangrijk gedaald is kan aanpassing van de bijdrage verzocht worden (zie op de site van het CAK: www.hetcak.nl zoekterm: aanpassing)

Waarschuwing

Om al te enthousiast schenken te voorkomen kunnen in het levenstestament voorwaarden verbonden worden. Bijvoorbeeld wanneer (in welke omstandigheden, en wie bepaalt of deze zich voordoen) geschonken mag worden. Maar ook tot hoever, tot welk bodemvermogen. Het maakt een verschil of iemand 30 jaar is en in coma ligt met kans op herstel, of dat iemand 80 jaar is en dementerend is opgenomen.

Vervolg voorbeeld

Zonder schenkingen wordt de eigen bijdrage van Piet in 2023 verhoogd naar € 2.100. Gelukkig heeft Piet een levenstestament gemaakt en is zijn nichtje Monique zijn gevolmachtigde. Ook heeft Piet duidelijke instructies en beschrijvingen gegeven van zijn wensen in geval van zijn situatie. Als de woning, door blijvende opname in een verzorgingsinstelling, na 2 jaar, naar box 3 overgaat mag Monique de woning verkopen. Ook mag zij op dat moment aan zichzelf en een ander nichtje bedragen schenken tot maximaal de eerste schijf van de schenkbelasting. En zodanig dat minimaal een beschikbaar vermogen in box 3 overblijft van de op dat moment geldende schenk vrijstelling. Zodoende heeft Monique 2 jaar de tijd, van 2021 tot 2023, om te zorgen dat de woning wordt verkocht en het vermogen te schenken aan zichzelf en het andere nichtje.

Waarschuwing

Regelingen die de eigen bijdrage van de Wlz naar beneden beïnvloeden zijn niet altijd even gunstig om de combinatie schenk- en erfbelasting eveneens neergaand te beïnvloeden. Bovendien is uit onderzoek gebleken dat, (tot 2016) de duur van duurzame opname in een zorginstelling tot overlijden van mensen met dementie, ongeveer 2,5 jaar was. En dat deze duur afnemend is. De vraag is dus hoeveel effect het schenken van vermogen uiteindelijk ressorteert.

Om te voorkomen dat iemand de hoge bijdrage voor de Wlz moet gaan betalen is van belang hoe groot het vermogen in box 3 is. Om dit vermogen te beïnvloeden kan een goed geredigeerd levenstestament een nuttige bijdrage leveren.